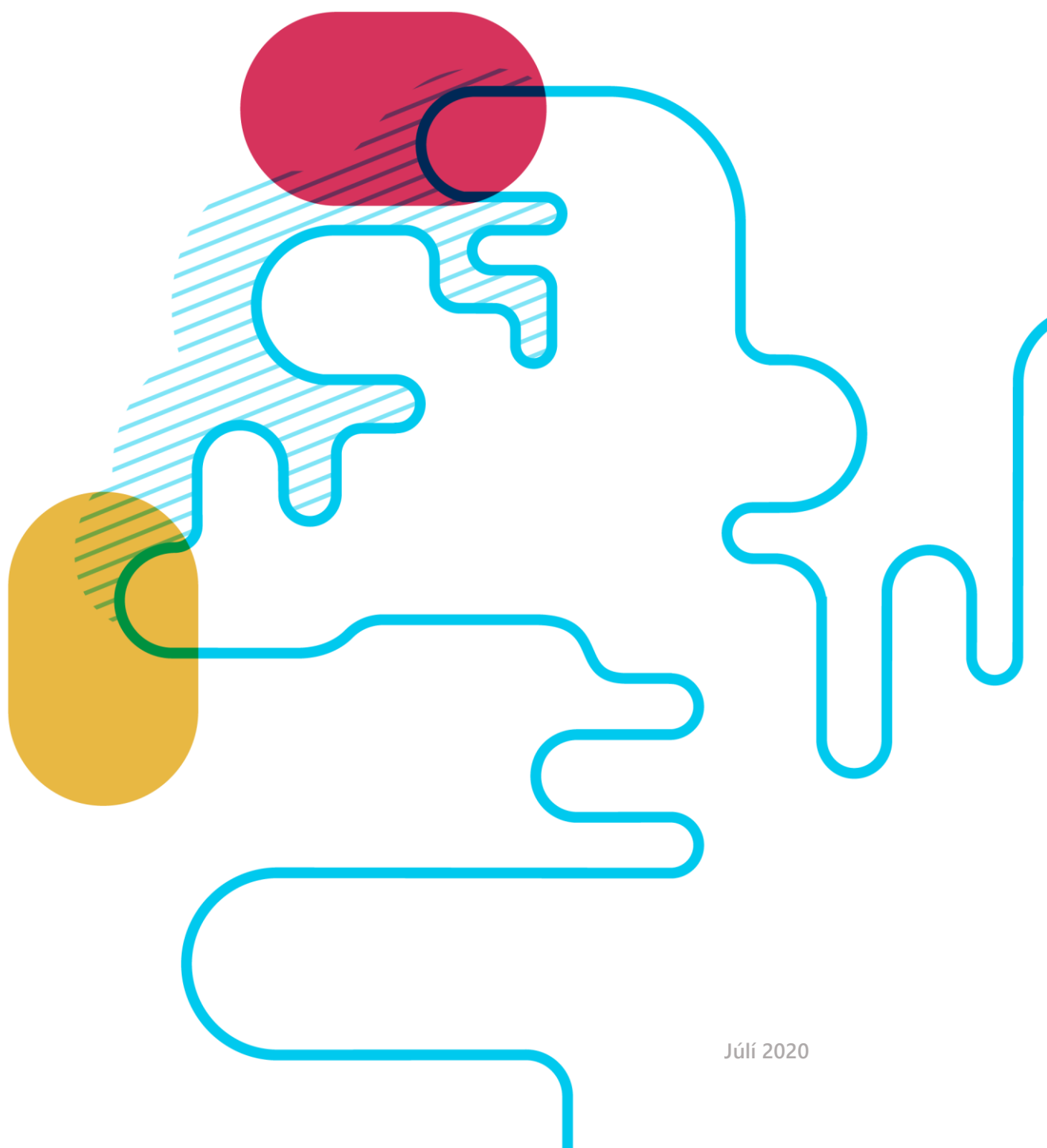

Umsögn svæðisráðs um framkomnar athugasemdir við lýsingu

Vestfirðir
STRANDSVÆÐIS-
SKIPULAG

Júlí 2020

Inngangur

Lýsing fyrir gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum, þar sem mótuð verður stefna um nýtingu og vernd á strandsvæðum Vestfjarða, var auglýst 7. maí í samræmi við 11. gr. laga um skipulag á haf- og strandsvæðum. Frestur til að skila inn skriflegum athugasemdum var til 1. júní.

Lýsingin var auglýst í Fréttablaðinu, Bændablaðinu og á bb.is. Þá var hún kynnt á hafskipulag.is, skipulag.is og á Facebook síðu Skipulagsstofnunar. Þá var lýsingin auglýst á heimasíðum aðliggjandi sveitarfélaga og Vestfjarðastofu og Facebook síðum þeirra. Jafnframt var lýsingin kynnt fyrir ráðgefandi aðilum, aðliggjandi sveitarfélögum og hafnarstjórnnum, samráðshóp og öðrum aðilum sem hagsmuna eiga að gæta eða búa yfir þekkingu á náttúrufari eða nýtingu á svæðinu (sjá nánar í [lýsingu fyrir gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum](#)).

Haldnir voru tveir kynningarfundir þar sem kynnt var fyrirhuguð vinna við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum. Annars vegar var um að ræða netfund með sveitar- og hafnarstjórnnum aðliggjandi sveitarfélaga og hins vegar opinn kynningafundur sem streymt var á Facebook síðu Skipulagsstofnunar. Á opna fundinum gafst þátttakendum tækifæri til að senda inn spurningar sem svarað var í lok fundar. Fundurinn var auglýstur í Fréttablaðinu, Bændablaðinu og á bb.is. Einnig voru þeir kynntir með tölvupósti á áðurgreinda hópa og með auglýsingum á hafskipulag.is, skipulag.is og Facebook síðu Skipulagsstofnunar. Þá vöktu aðliggjandi sveitarfélög og Vestfjarðastofa athygli á fundunum á sínum heimasíðum.

Á kynningartíma lýsingar í maí og fram í júní bárust athugasemdir frá 18 aðilum, fjórar sem eiga eingöngu við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum og 14 sem eiga sameiginlega við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum og Austfjörðum. Hér er birt samantekt á skriflegum athugasemdum sem bárust við lýsinguna og viðbrögð svæðisráðs við þeim.

INNKOMNAR ATHUGASEMDIR

Athugasemdir við lýsingu fyrir gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum bárust frá eftirfarandi aðilum:

- Arnarlax og Fjarðalax, dags. 27.maí 2020
- Tjaldtangi ehf, dags. 16. júní 2020
- Vesturbyggð, dags. 28.maí 2020
- Viðar Már Matthíasson, dags. 31.maí 2020

Sameiginlegar athugasemdir við lýsingu fyrir gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum og Austfjörðum bárust frá eftirfarandi:

- Davíð Freyr Jónsson, dags. 8. maí 2020
- Hafrannsóknastofnun, dags. 3.júní 2020
- ICECAL, dags. 11. maí 2020
- Landhelgisgæsla Íslands, dags. 29.maí 2020
- Matvælastofnun, dags. 27.maí 2020
- Minjastofnun Íslands, dags. 29.maí 2020
- Samgöngustofa, dags. 29.maí 2020
- Samtök dragnótamanna, dags. 29.maí 2020
- Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi, dags. 8. júní 2020

- Samtök útivistarfélaga, dags. 15.maí 2020
- Umhverfisstofnun, dags. 29.maí 2020
- Veðurstofa Íslands, dags. 25.maí 2020
- Vegagerðin, dags. 18. júní 2020
- Æðarræktarfélag Íslands, dags. 31.maí 2020

Í erindum Hafrannsóknastofnunar og Matvælastofnunar kemur fram að ekki séu gerðar athugasemdir við lýsinguna. Í öðrum erindum eru settar fram ýmsar ábendingar og hugmyndir. Hér að neðan er gefin samantekt á helstu efnisatriðum umsagnanna og viðbrögð svæðisráðs þar sem því er lýst hvernig unnið verður með viðkomandi atriði við mótun tillögu að strandsvæðisskipulagi fyrir Vestfirði. Nálágast má afrit af athugasemdunum í heild sinni á hafskipulag.is.

Athugasemdirnar beindust að eftirfarandi meginmálaflokkum: Viðfangsefni og áherslur; forsendugreining; umhverfismat og aðrar áætlanir; og aðrar athugasemdir. Athugasemdirnar eru flokkaðar eftir þessum málaflokkum og, þar sem það á við, eru gefin sameiginleg svör við sambærilegum athugasemdum.

Áherslur og viðfangsefni

HELSTU ATRÍÐI FRAMKOMINNA ATHUGASEMDA

Vesturbyggð telur mikilvægt að við mótun stefnu í strandsvæðisskipulagi verði lögð áhersla á skipulag auðlindanýtingar og áhrif þess á byggð, íbúaþróun, efnahags- og atvinnuþróun sem og uppbyggingu innviða í þeim sveitarfélögum sem strandsvæðisskipulagið nær til. Þá telur sveitarfélagið mikilvægt að greina sérstaklega núverandi aðstæður á skipulagssvæðinu og að lagt verði mat á hvernig ólík og fjölbreytt auðlindanýting geti farið fram án verulegra neikvæðra áhrifa. Vesturbyggð telur mikilvægt að áhersla verði lögð á sjálfbæra þróun samfélaga ekki síður en sjálfbæra þróun við nýtingu hafsvæða.

Samgöngustofa bendir á mikilvægi þess að afmarkaðar séu öruggar og greiðar siglingaleiðir til hafna þar sem ekki fari fram önnur starfsemi sem truflað geti öryggi siglinga. Stofnunin telur að siglingaleiðir eigi að ganga fyrir annarri nýtingu sjávar og annars konar atvinnustarfsemi verði skipulögð utan afmarkaðra siglingaleiða. Samgöngustofa bendir jafnframt á að við afmörkun slíkra siglingaleiða sé mikilvægt að hafa samráð við sem flesta aðila sem að þessum málum koma, s.s. Landhelgisgæsluna, Félag skipstjórnarmanna, Vegagerðina og Samgöngustofu auk heimamanna og annarra þeirra sem mest sigla um firðina. Þá bendir stofnunin á að tryggð sé góð og örugg aðkoma að höfnum frá sjó og gætt sé að stækkunar- og þróunarmöguleikum hafna.

Umhverfisstofnun bendir á að Ísland er aðildarríki að samningi um líffræðilega fjölbreytni og hafi sem slíkt samþykkt 20 markmið (Aichimarkmiðin) árið 2010 fyrir framkvæmd hans til ársins 2020. Eitt þessara markmiða er að vernda að minnsta kosti 10% hafsvæða. Umhverfisstofnun leggur til að við vinnslu skipulagsins verði metið hvort tilefni sé til að skilgreina verndarsvæði á hafi.

Í athugasemd **Umhverfisstofnunar** er einnig fjallað um tilhögun meðhöndlunar á úrgangi frá fiskeldi eins og dauðum fiski, þ.e. hvort hann sé endurnýttur eða sendur til urðunar. Þá er einnig fjallað um frárennsli fiskeldis og nefnt að það sé að mestu næringarefnið köfnunarefni og fosfór. Í því samhengi er í umsögninni fjallað um forgangsröðun við meðhöndlun úrgangs, en forðast ætti að urða lífrænan úrgang. Stofnunin telur mikilvægt að í tillögu að strandsvæðisskipulagi sé fjallað um meðhöndlun úrgangs frá fiskeldi.

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi telja mikilvægt að fiskeldi verði áfram sköpuð góð skilyrði til uppbyggingar og verði þannig áfram sterk og öflug atvinnugrein á Austfjörðum og Vestfjörðum og í því samhengi er vísað til útflutningsverðmæta fiskeldisafurða. Samtökin telja að með tilkomu nýs áhættumats erfðablöndunar sé fyrirhuguð stórfelld aukning í laxeldi á komandi árum með tilheyrandi jákvæðum áhrifum fyrir íslenskt þjóðfélag, einstaka byggðir og sveitarfélög og innviði. Þá er einnig bent á stefnumörkun Sambands íslenskra sveitarfélaga ásamt stefnumörkun Samtaka sjávarútvegssveitarfélaga varðandi fiskeldi. Í þessu samhengi óskar SFS þess að við gerð strandsvæðisskipulagsins verði fullt tillit tekið til eftirfarandi sjónarmiða: Í fyrsta lagi að tekið verði tillit til fiskeldis sem þegar hefur farið í gegnum mat á umhverfisáhrifum og svigrúm verði gefið til tilfærslu eldiskvíá innan þess svæðis sem umhverfismatið nær til og að eldissvæði verði nægilega rúm í strandsvæðisskipulagi. Í öðru lagi að tekið verði tillit til fiskeldissvæða sem eru í umhverfismatsferli og í þriðja lagi er óskað eftir að tekið verði tillit til mögulegra

uppbyggingasvæða fiskeldis t.d. á svæðum sem hafa ekki verið burðarþolsmetin. Lögð eru fram gögn þar sem eldisfyrirtæki hafa gert grein fyrir sínum framtíðaráformum, ekki tæmandi.

Þá leggja **Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi** áherslu á að þó að félagið telji rétt að framkomnar upplýsingar verð lagðar til grundvallar við gerð strandsvæðis-skipulagsins felist ekki í því krafa um að önnur nýting verði útilokuð á svæðum ætluðum fiskeldi. Félagið telur þó nauðsynlegt að svigrúm verði til tilfærslu kvía og framtíðar uppbyggingar. **Arnarlax og Fjarðalax** (Arnarlax) tekur í sama streng og telur að hægt sé að nýta strandsvæði á fjölbreyttan hátt og ein nýting þurfi ekki að útiloka aðra. Fyrirtækið gerir jafnframt grein fyrir núverandi starfsemi sinni innan skipulagssvæðis strandsvæðisskipulags Vestfjarða og áformum sem eru í vinnslu innan stjórnkerfisins ásamt framtíðaráformum.

Samtök útivistarfélaga vísar í skilgreiningu á vistkerfisnálgun og veltir því upp hver eigi að tryggja bestu vísindalegu þekkingu sem vitnað er til í skilgreiningu á vistkerfisnálgun og hvað sé lagt til grundvallar við mótun heildarsýnar um málefni hafins, sbr. áherslur í lýsingu, og er þar sérstaklega vísað til fiskeldis í þessu samhengi. Í athugasemdunum er einnig óskað eftir skýringum á hugtakinu seigla.

Samtök dragnótamanna reifa áhyggjur sínar af því að strandsvæðisskipulag hafi neikvæð áhrif á framtíð dragnótaveiða og benda á að veiðarnar séu háðar botnlagi og dýpi og að veiðisvæðin séu aðallega á fjörðum og flóum. Samtökin hvetja skipulagsyfirvöld til þess að skerða ekki veiðisvæði strandveiða með dragnót.

Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi fjalla einnig um dragnótaveiðar og þau náttúrufarslegu skilyrði sem þarf til veiðanna. Samtökin benda á að með reglugerð nr. 963/2019 um veiðar með dragnót við Ísland er skilgreint svæði þar sem veiðar með dragnót eru leyfðar og telja samtökin að mikilvægt sé að það svæði verði ekki takmarkað umfram það sem þegar hefur verið gert með reglugerðinni. Í athugasemdinni eru tilgreind þau svæði sem hafa verið nýtt til dragnótaveiða.

Æðarræktarfélag Íslands fjallar um mikilvægi strandsvæða sem búsvæði æðarfugls og þau áhrif sem starfsemi á strandsvæðum hefur á vöxt og viðgang tegundarinnar. Félagið leggur áherslu á að til þess að hægt sé að leggja mat á áhrif annarrar starfsemi á búsvæði æðarfugla þurfi að liggja fyrir rannsóknir á núverandi stöðu búsvæðanna og að slíkar rannsóknir séu forsenda fyrir veitingu leyfa til nýtingar. Þá leggur félagið áherslu á að nauðsynlegt sé að rannsaka og vakta áhrif sjókvíaeldisstöðva og stækkunar þeirra á lífríki sjávar og þar með vöxt og viðkomu æðarfugls. Sama á við um vinnslu sjávargróðurs. Einnig eru nefnd möguleg áhrif af kalkþörungavinnslu, olíumengun og öflun sjávarfangs á grunnslóðum, til dæmis hrognkelsaveiðar á búsvæði æðarfugls.

ICECAL vill koma þeim ábendingum á framfæri að víða á Vestfjörðum og Austfjörðum eru kalkþörungasetlög sem hægt væri að nýta. Fyrirtækið telur mikilvægt að tekið sé mið af mögulegri nýtingu kalkþörungum og bendir á að kalkþörungar eru nú þegar nýttir á Vestfjörðum. Á Austfjörðum séu þekkt svæði og telur fyrirtækið æskilegt að þau svæði séu ekki ætluð til annarra nytja nema nauðsynlegt sé og þá með formlegu mati á hagsmunum og forgangi.

Tjaldtangi ehf. bendir á mikilvægi verndar á vistsvæði rækju í Ísafjarðardjúpi. Tjaldtangi sendir inn umsögn sína um „tillögu að matsáætlun fyrir 15.000 tonna framleiðslu á regnbogasilung og 6.000 tonna framleiðslu á lax og regnbogasilungi í sjókvíum í Ísafjarðardjúpi á vegum Hábrúnar ehf.“ Þar kemur meðal annars fram að

meta þurfi áhrif fiskeldis á vistsvæði rækju og að staðsetning eldissvæða geti haft áhrif á aðgang rækjuveiðimanna að veiðisvæðum.

Viðar Már Matthíasson fjallar um mikilvægi náttúruverndar og leggur áherslu á að vafi um áhrif af starfsemi skuli metin náttúrunni í hag. Þá bendir hann á alþjóðlega samninga til verndar umhverfi og náttúru. Hann leggur áherslu á að ekki verði leyfð nein mengandi starfsemi í Ísafjarðardjúpi og á þá ekki síst við fiskeldi í opnum sjókvíum. Þá leggur Viðar áherslu á að stefna skipulagsins miði að því að vernda fugla og búsvæði þeirra. Jafnframt að virða þurfi allar ákvarðanir um verndarsvæði fugla og alþjóðlegar skuldbindingar þar um. Þá nefnir hann einnig að vernda ætti leirur, ekki síst víðáttumiklar leirur í Kaldalóni, og dýralíf sem þar þrífist og að ekki eigi að leyfa starfsemi sem gæti spillt því. Að lokum telur hann að koma eigi í veg fyrir kalkþörungánám í Ísafjarðardjúpi.

UMSÖGN SVÆÐISRÁÐS

Skipulag á starfsemi í tengslum við auðlindanýtingu á strandsvæðum er eitt af megin viðfangsefnum strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum og hluti að vinnu við gerð skipulagsins er að meta áhrif mismunandi valkosta á byggð og samfélag. Horft verður til sjónarmiða **Vesturbyggðar** varðandi þessi atriði. Bent er á að aflað verður gagna um núverandi aðstæður á svæðinu sem nýtt verða við skipualgsgerðina.

Í innsendum athugasemdum og ábendingum við lýsinguna er lýst fjölbreyttum sjónarmiðum hvað varðar nýtingu og vernd á strandsvæðum Vestfjarða þ.á.m sjókvíaelði, veiðar ýmiss konar, efnistöku, æðarrækt og náttúruvernd. Bent er á að eitt af markmiðum strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum er að stuðla að fjölbreyttri nýtingu og vernd náttúru og menningarminja. Hlutverk strandsvæðisskipulags er að horfa heildstætt á hagsmuni og sjónarmið um nýtingu og vernd á svæðinu og vega þessi þætti saman þegar framtíðarnýting svæðisins er ákveðin. Í þessu samhengi verður horft til framkominna sjónarmiða Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi, Arnarlax, Samtaka dragnótamanna, Æðaræktarfélag Íslands, ICECAL, Tjaldatanga og Viðars Mús Matthíassonar um nýtingu og vernd á strandsvæðum og metin áhrif af nýtingu og vernd á umhverfi og samfélag. Við gerð strandsvæðisskipulagsins verður horft til ýmissa gagna um fyrirliggjandi starfsemi og upplýsinga um náttúrufar og dýralíf eins og getið er um lýsingu. Vegna ábendinga Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi um mál sem eru í umhverfismatsferli þá er bent á að horft verður til útgefna leyfa og mála sem eru í vinnslu á grundvelli II ákvæðis til bráðabirgða í lögum um fiskeldi auk þess sem horft verður til skiptingar fjarða og flóa í eldissvæði þar sem það liggur fyrir.

Svæðisráð tekur undir ábendingar **Samgöngustofu** um mikilvægi örugga og greiðra siglingaleiða til og frá höfnum. Eitt af viðfangsefnum strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum er að fjalla um umferð á strandsvæðum og eru því siglingaleiðir málefni sem tekin verður afstaða til í skipulagsvinnunni. Varðandi ábendingu **Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi og Arnarlax** um að ein nýting útiloki ekki endilega aðra er bent á að sum nýting er þannig í eðli sínu að ekki er mögulegt að nýta sama svæðið undir aðra starfsemi, á það til dæmis við um afmarkaðar siglingaleiðir. Við afmörkun siglingaleiða verða nýtt gögn um siglingaferla skipa frá Artic Ship Traffic Data. Gögnin veita upplýsingar staðsetningu megin þunga umferðar um skipulagssvæðið. Vegna ábendinga um samráð við afmörkun siglingaleiða er bent á að víðtækt samráð er haft við mótun strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum þar sem meðal annars er leitað eftir sjónarmiðum Landhelgisgæslunnar, Samgöngustofu, Vegagerðarinnar og almennings. Félagi skipstjórnarmanna verður bætt á lista yfir aðra aðila sem leitað verður til eftir ábendingum.

Hvað varðar vernd hafsvæða þá er vernd náttúru og menningarminja eitt af viðfangsefnum strandsvæðisskipulagsins og verður því í skipulaginu fjallað um vernd á strandsvæðum Vestfjarða. Meðal annars verður horft til Samnings um líffræðilega fjölbreytni við gerð strandsvæðisskipulagsins og umhverfismats þess.

Vegna ábendinga **Umhverfisstofnunar** um frárennsli frá fiskeldi og úrgangsméðhöndlun þá er bent á að meðhöndlun frárennslis frá byggð og starfsemi á landi er í höndum viðkomandi sveitarfélags og viðfangsefni aðalskipulags (sjá einnig undir „Forsendur“). Losun frárennslis til sjávar getur haft áhrif á nýtingu og vernd á strandsvæðum og hefur þannig áhrif á ákvarðanir sem teknar eru í strandsvæðisskipulagi. Málefnið er því mikilvægt og eru upplýsingar um fráveitumál hluti af forsendugögnum skipulagsvinnunnar.

Vegna ábendinga **Samtaka útivistarfélaga** um vistkerfisnálgun og bestu vísindalegu þekkingu þá er bent á að við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum er horft til fjölmargra þátta er varða nýtingu og vernd svæðisins með það að markmiði að fá yfirsýn yfir málefni hafsins. Þessi gögn eru meðal annars afraksturs rannsókna þeirra stofnana sem fara með viðkomandi málaflokka. Má þar nefna upplýsingar um vistgerðir, dýralíf, loftslagsbreytingar og verndarsvæði og einnig um burðarþol og áhættumat erfðablöndunar í fiskeldi. Að auki eru leyfisveitingar fyrir starfsemi á haf- og strandsvæðum í ákveðnum tilfellum háðar mati á umhverfisáhrifum sem einnig byggja á rannsóknum á mikilvægum umhverfisþáttum. Varðandi fyrirspurn um merkingu á hugtakinu seiglu þá er í [Landsskipulagsstefnu 2015-2026](#) sett fram skilgreining á hugtökunum *sveigjanleika* og *seiglu* í skipulagsgerð. Þar segir að:

„Auk þess að skipulagi sé ætlað að stuðla að sjálfbærri þróun, er jafnframt í auknum mæli horft til þess að skipulagsákvæðanir stuðli að því að byggt umhverfi hafi sveigjanleika og seiglu (e. resilience) gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum. Á næstu áratugum má gera ráð fyrir samfélagsbreytingum sem tengjast breyttri aldurssamsetningu, þar sem þeim fer fjölgandi sem tilheyra elstu aldursflokkunum. Það getur haft í för með sér breytingar á þörf og eftirspurn eftir húsnæði og aðrar breytingar tengdar daglegu umhverfi fólks. Þá er fyrirsjáanlegt að umhverfisbreytingar af völdum loftslagsbreytinga muni fela í sér nýjar áskoranir fyrir skipulagsgerð og hið byggða umhverfi. Það varðar til dæmis hækkun sjávarborðs og bráðnun jökla. Slíkar áskoranir kalla á að skipulag byggðar sé sveigjanlegt gagnvart breytingum og hafi til að bera seiglu til að geta svarað breyttum þörfum og aðstæðum. Því er gert ráð fyrir að seigla og sveigjanleiki verði leiðarstef fyrir öll viðfangsefni landsskipulagsstefnu.“ (Landsskipulagsstefna 2015-2026 ásamt greinargerð, 2016. Bls. 8)

Forsendugreining

HELSTU ATRÍÐI FRAMKOMINNA ATHUGASEMDA

Í athugasemdum **Umhverfisstofnunar** kemur fram að ekkert þynningarsvæði er skilgreint innan strandsvæða á Austfjörðum eða Vestfjörðum. Fyrirhugað sé, skv. bréfi frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu, að fella út ákvæði í reglugerðum um þynningarsvæði og því ekki útlit fyrir að þynningarsvæði verði skilgreint úr þessu. Þá bendir stofnunin einnig á varðandi forsenduþáttinn dýralíf og sjávargróður að í vinnu við innleiðingu stjórnar vatnamála hafa verið samþykktir líffræðilegir gæðaðættir fyrir strandsjó sem notaðir verða til að meta vistfræðilegt ástand sjávarhlota. Upplýsingum verður safnað í gegnum vöktunaráætlun sem er í vinnslu í tengslum við gerð fyrstu vatnaáætlunar. Þá bendir Umhverfisstofnun einnig á mikilvægi þess að viðtaki sé skilgreindur í samræmi við ákvæði reglugerðar um fráveitur og skólp nr. 798/1999.

Minjastofnun bendir á að til þess að stuðla að vernd menningarminja þarf að skrá þær. Slík vinna er hluti af því að lýsa umhverfi og aðstæðum á skipulagssvæðinu og nauðsynleg til þess að hægt sé að gera grein fyrir áhrifum skipulagsins á menningarminjar. Heildarskráning minja liggur ekki fyrir en víða hafa skráningar farið fram í tengslum við önnur verkefni. Stofnunin telur mikilvægt að afla upplýsinga um menningarminjar í næsta nágreinni skipulagssvæðisins eins og boðað er í lýsingunni. Þar sem um sé að ræða stefnumótandi skipulag gerir Minjastofnun sömu kröfu og til aðalskipulagsáætlana sveitarfélaga og vísar í reglur um skráningu jarðfastra minja vegna skipulags og framkvæmda nr. 620/2019, þar sem fjallað er um skráningu í tengslum við gerð aðalskipulags. Í reglunum kemur fram að fornleifar, hús, mannvirki í þéttbýli og á svæðum þar sem fyrirhugaðar framkvæmdir sem valda jarðraski á skipulagstímanum skulu skráðar á vettvangi. Þessi skráning á einnig við um framkvæmdir í sjó og vötnum. Þá er vísað til 2. mgr. 10. gr. laga um skipulag haf- og strandsvæða þar sem fjallað er um að taka beri mið af stjórnvaldsfyrirmælum, öðrum lögum og lögbundnum ákvörðunum. **Samtök útivistarfélaga** fjalla einnig um menningarminjar og telja mikilvægt að gera menningaminjum við ströndina sem tengjast samgöngum á sjó og atvinnuháttum fyrri tíma skil í strandsvæðisskipulagi og eru vitar nefndir sérstaklega.

Samgöngustofa bendir á nokkra þætti sem hafa beri í huga við gerð strandsvæðisskipulags. Nefnir Samgöngustofa skilgreind skipaafdrepp innan og utan hafna, akkerislægi skipa, skilgreining hafnarsvæða í hafnarreglugerðum og upplýsingum um sjómerki. Þá telur stofnunin æskilegt að kortleggja legu núverandi strengja og lagna í sjó og, eftir því sem kostur er, huga að framtíðarstaðsetningu þeirra.

Landhelgisgæslan bendir á að stofnunin hafi það hlutverk að sjá um sjómælingar meðfram strönd landsins, utan hafna og í efnahagslögsögunni. Lögð sé áhersla á mælingar á grunnsævi með tilliti til öryggis siglinga og búi Landhelgisgæslan því yfir dýptargögnum á skipulagssvæðinu. Gögn Hafrannsóknastofnunar sem vísað er til í lýsingu séu utar á landgrunninu og á djúpslóð. Þá bendir **Veðurstofan** einnig á gögn sem stofnunin býr yfir um sjávarflóð.

Æðarræktarfélag Íslands telur að þekking á lífsháttum æðarfuglsins og ástand vistkerfisins sem hann lifir í sé grundvallarforsenda fyrir strandsvæðisskipulagi og veitingu leyfa til nýtingar á strandsvæðum, ekki síst vegna fækkunar í stofninum sem orðið hefur á síðustu árum. Félagið telur nauðsynlegt að kortleggja öll þau svæði

(varpsvæði, vetrarstöðvar og fjaðrafellistöðvar) sem æðarfugl heldur sig á, þar með talið öll æðarvörp en ekki einungis friðlýst æðarvörp. Félagið vinnur að gagnagrunni um öll æðarvörp landsins í samvinnu við Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins og býður svæðisráði kortið þegar það liggur fyrir.

Samtök útivistarfélaga vísar í töflu yfir forsendubætti og fjallar um þekkt kalkþörungasvæði og nefnir Orkustofnun í því samhengi. Bent er á að ekki sé ljóst um hvaða tilteknu þekktu kalkþörungasvæði er að ræða og jafnframt segir í umsögninni að „gott væri að talað sé skýrara og tengslum á milli aðila jafnvel gerð betri skil“. Í umsögninni segir einnig um yfirlitstöflu yfir forsendur sem safnað verður upplýsinga um: „sum staðar er aðeins einn umsagnaraðili. Oft er það í góðu lagi en oft mættu tveir eða fleiri aðilar koma að málefnum s.s hvað varðar Burðarþolsmat og Áhættumat“. Jafnframt er fjallað um „umsagnaraðila“ um gögn í töflu yfir forsendur sem leggja á til grundvallar í skipulaginu.

Davíð Freyr Jónsson bendir á að ígulker, sæbjúgu, öðuskel og mögulega grjótkrabbí séu nytjategundir í dag, veiddar í merkjanlegu magni og eiga talsverða möguleika á að verða að frekari nytjum bæði á Austfjörðum og Vestfjörðum. Bendir Davíð á að horfa þurfi til upplýsingar um veiðar á þessum tegundum og þess gætt að ekki verði þrengt að þróun veiðanna. **Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi** telja einnig mikilvægt að þó að efnistöð strandsvæðisskipulags nái ekki til nýtingar og verndar fiskistofna þá sé tekið tillit til upplýsinga um nýtingu og vernd þeirra við gerð skipulagsins.

UMSÖGN SVÆÐISRÁÐS

Vegna ábending **Umhverfisstofnunar** um þynningarsvæði þá er bent á að í forsendugreiningunni er aflað upplýsinga um aðliggjandi svæði þ.e. 250 m upp á land frá strandlínu og 1 sjómílu út fyrir grunnlínu. Það er talið mikilvægt til að ná saman grunnögnum um nánasta umhverfi skipulagssvæðisins. Innan fyrrgreindra marka er að minnsta kosti eitt þynningarsvæði á Austfjörðum svo vitað sé. Fylgst verður með breytingum á starfsleyfum og ákvæðum reglugerða um þynningarsvæði sem Umhverfisstofnun bendir á að sé í undirbúningi. Í lýsingunni eru vatnshlot skilgreind sem einn af forsendubáttum strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum og verður einnig horft til upplýsingar um ástand þeirra.

Varðandi fráveitumál þá hefur fyrirkomulag fráveitumála áhrif á skipulagssvæðið og þarf að taka tillit til þess í skipulagsvinnunni og huga að samræmi á milli skipulags á landi og strandsvæðisskipulags. Horft verður til ábendinga um skilgreiningu á viðtaka en einnig er bent á að fyrirkomulag fráveitumála er á hendi sveitarstjórna viðkomandi sveitarfélags. Í aðalskipulagi sveitarfélags skal móta stefnu um veitur og gera grein fyrir þeim og helgunarsvæði þeirra á uppdráttum og/eða í greinargerð (sjá einnig undir „Viðfangsefni og áherslur“).

Svæðisráð tekur undir ábendingar **Minjastofnunar og Samtaka útivistarfélaga** um mikilvægi menningarlandslags á strandsvæðum og þekkingar á menningarminjum, áhrifum á þær og verndun minjanna. Varðandi ábendingu um skráningu menningarminja samkvæmt reglum nr. 620/2019 er bent á að reglurnar miðast við aðal- og deiliskipulagsgerð sveitarfélaga en ekki strandsvæðisskipulag.

Svæðisráð tekur undir ábendingar **Samgöngustofnu** um að horfa þurfi til mannvirkja, afmörkunar hafna og skilgreindra skipafdrepa og akkerislægja og bendir jafnframt á að þessir þættir eru tilgreindir í töflu yfir þær forsendur sem horft verður

til við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum. Svæðisráð þakkar ábendingar um tiltæk gögn hjá Landhelgisgæslunni og Veðurstofu Íslands. Við undirbúning tillögu að strandsvæðisskipulagi verður horft til þeirra.

Hvað varðar ábendingar **Æðarræktarfélag**sins um þekkingu á búsvæðum hans er bent á að horft verður til tiltækra gagna sem snúa að fuglalífi á svæðunum, þar á meðal afmörkun á mikilvægum fuglasvæðum sem Náttúrufræðistofnun Íslands hefur skilgreint og gögn um friðlýst æðarvörp. Svæðisráð þakkar ábendingar og boð um aðgengi að gagnagrunni um öll æðarvörp landsins. Þau gögn verða tekin til skoðunar eftir því sem þau verða aðgengileg innan vinnslutíma strandsvæðisskipulagsins (sjá einnig svör undir kaflanum „Viðfangsefni og áherslur“).

Vegna ábendingu **Samtaka útivistarféлага** um þekkt kalkþörungasvæði þá er í lýsingu settur fram listi yfir þá forsenduþætti sem afla á upplýsinga um og horft verður til við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum. Í lýsingu er ekki búið að kortleggja staðsetningu og umfang þeirra. Það er hluti af vinnu við gerð skipulagsins. Varðandi ábendingu um umsagnaraðila í forsendutöflu þá er þar vísað til þeirra aðila sem búa yfir gögnum um viðkomandi forsenduþátt, hér er ekki um að ræða umsagnaraðila.

Hvað varðar ábendingar **Davíðs Freys Jónssonar** og **Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi** verður við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum aflað upplýsinga hjá Hafrannsóknastofnun um hvar veiðar eru stundaðar á skipulagssvæðinu, þ.m.t. upplýsingar um veiðar á ígulkerum og sæbjúgum. Horft verður til sjónarmiða um veiðar á skipulagssvæðinu en jafnframt er bent á að hlutverk strandsvæðisskipulags er að horfa heildstætt á margvíslega hagsmuni og sjónarmið um nýtingu og vernd á svæðinu sem vega þarf saman þegar tekin er ákvörðun um framtíðarnýtingu svæðisins.

Umhverfismat og aðrar áætlanir

HELSTU ATRIÐI FRAMKOMINNA ATHUGASEMDA

Í athugasemd **Umhverfisstofnunar** er bent á að unnið sé að gerð vatnaáætlunar í samræmi við lög um stjórn vatnamála nr. 36/2011 en þau taka til yfirborðsvatns og grunnvatns ásamt árósvatni og strandsjó, til vistkerfa þeirra og til vistkerfa sem tengjast þeim að vatnabúskap. Stofnunin bendir á að opinberar áætlanir á vegum stjórnvalda, svo sem vegna skipulagsmála, náttúruverndar, orkunýtingar og samgangna skuli vera í samræmi við stefnumörkun um vatnsvernd sem fram kemur í vatnaáætlun. Þá kemur fram að áætlað er að vatnaáætlun taki gildi árið 2022. **Mínjastofnun** bendir á að unnið er að stefnumótun um menningarminjar og að því verði lokið fyrir árslok 2020.

Umhverfisstofnun bendir á áætlun stjórnvalda í loftgæðum á Íslandi 2018-2029 sem ber heitið *Hreint loft til framtíðar*. Í áætluninni eru sett fram markmið, áætlanir og aðgerðir sem stuðla að bættum loftgæðum á Íslandi. Þá bendir stofnunin einnig á að í aðgerðaráætlun í loftslagsmálum er rafvæðing hafna hluti af aðgerðum stjórnvalda í loftslagsmálum sem æskilegt sé að taka tillit til við vinnslu skipulagsins. Þá bendir **Viðar Már Matthíasson** á „að strandsvæðisskipulagið eigi að vera á þann veg að skuldbindingar Íslands samkvæmt alþjóðasamningum eða

svæðisbundnum fjölþjóðasamningum eigi að vera virt í hvívetna. Hér ætti einnig að láta varúðarreglu náttúruverndarlaga ráða för“

Umhverfisstofnun bendir á að æskilegt væri að tala um umhverfisvísinn „ástand strandsjávar“ frekar en „staða strandsjávarhlota“ í umhverfismati strandsvæðis-skipulagsins.

UMSÖGN SVÆÐISRÁÐS

Svæðisráðið tekur undir að horfa eigi til stefnu stjórnvalda um loftgæði á Íslandi við mótun strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum en einnig er bent á að aðgerðaráætlun í loftslagsmálum er talin upp lýsingunni sem ein af þeim áætlunum sem horft verður til við mótun skipulagsins. Þá verður einnig tekið mið af alþjóðlegum- og fjölþjóðlegum samningum sem Ísland er aðili að. Varðandi ábendingar um stefnumótun í vinnslu þá mun svæðisráð fylgjast með mótun vatnaáætlunar og mótun stefnu um menningarminjar við gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum.

Tekið verður mið af ábendingu um umhverfisvísi tengt vatnshlotum.

Aðrar athugasemdir

HELSTU ATRIÐI FRAMKOMINNA ATHUGASEMDA

Vesturbyggð leggur áherslu á að í skipulaginu verði skýrt kveðið á um hver sé aðkoma og hlutverk hvers og eins sveitarfélags sem á land að viðkomandi hafsvæði þegar kemur að skipulagi tiltekinna svæða og ákvarðanatöku. Þá leggur sveitarfélagið til að við mótun stefnu í strandsvæðisskipulagi verði leitað eftir sjónarmiðum og tillögum frá Samtökum sjávarútvegssveitarfélaga og Hafnarsambandi Íslands.

Landhelgisgæslan bendir á að í fjölmörgum lögum og reglugerðum er vísað til stórstraumsfjörumarka eða netlaga sem miðast við 115 m út frá stórstraumsfjöruborði. Þessi viðmiðunarlína sé þó ekki þekkt, hafi ekki verið mæld eða kortlögð. Telur Landhelgisgæslan það geta orðið strandsvæðisskipulagi fjötur um fót og mælist til þess að hið opinbera vinni að því að kortleggja stórstraumsfjöruborð. Í ábendingum Landhelgisgæslunnar koma einnig fram almennar upplýsingar um stórstraumsfjöruborð í sjókortum.

Í athugasemd **Landhelgisgæslunnar** er einnig fjallað um skýringarmynd um landfræðilega afmörkun strandsvæðisskipulags, aðalskipulags sveitarfélaga og landsskipulagsstefnu. Óskað er eftir því að skýring sé sett við brotalínu sem tákna ytri mörk skipulagssvæðisins þ.e. viðmiðunarlínu sem skilgreind er í lögum um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands.

Minjastofnun vill koma þeirri ábendingu á framfæri „að það sé misjafnt hvaða stjórnvald fari með ábyrgð á skipulagi haf- og strandsvæða og leyfisveitingum til framkvæmda á þeim en ríkið fari með lögsögu utan netlaga.“ Áréttað er mikilvægi þess að öll framkvæmdamál komi inn til umsagnar Minjastofnunar, óháð því hvort um sé ræða framkvæmdir innan eða utan netlaga.

Vegagerðin óskar eftir því að fá skipulagið sent á öllum stigum og að samráð verði haft við Vegagerðina vegna þeirra þátta sem að henni snúa.

UMSÖGN SVÆÐISRÁÐS

Varðandi ábendingar um aðkomu og hlutverk hvers og eins sveitarfélags þá ber svæðisráð ábyrgð á gerð strandsvæðisskipulagsins en aðliggjandi sveitarfélög eiga þrjá fulltrúa í ráðinu sem þau tilnefna. Svæðisráð mótar stefnu um nýtingu og vernd á skipulagssvæðinu og tekur ákvarðanir um hvernig nýtingu tiltekinna svæða innan skipulagssvæðisins verður háttáð. Fulltrúar í svæðisráði starfa í umboði þeirra sem þá tilnefna og ber þeim að upplýsa þá um vinnu ráðsins og ákvarðanatöku. Einnig er haft sérstakt samráð við sveitarfélögin og hafnarstjórnir eins og kveðið er á um í lögum um skipulag haf- og strandsvæða. Leitað verður eftir sjónarmiðum og tillögum Samtaka sjávarútvegssveitarfélaga og Hafnarsambands Íslands við mótun strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum.

Hvað varðar ábendingar **Landhelgisgæslunnar** um kortlagningu á stórstraumsfjöruborði og mörkum netlaga þá tekur svæðisráð undir að kortleggja þurfi þessi viðmið sem svo oft er vísað til. Þessi óvissa getur haft áhrif á einstaka staði en að mati svæðisráðs mun þessi óvissa um nákvæmni markanna þó ekki hafa áhrif á stefnumótun strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum. Varðandi ábendingar um skýringarmynd af landfræðilegri afmörkun skipulagsgerðar á sjó og landi er bent á að brotalína, sem táknar ytri mörk skipulagssvæðisins er merkt á umræddri mynd. Skoðað verður að gera breytingar á myndinni áður en hún er birt annars staðar.

Varðandi ábendingu **Minjastofnunar** um ábyrgð á gerð skipulags á haf- og strandsvæðum er bent á að skv. lögum um skipulag haf- og strandsvæða er það svæðisráðið sem ber ábyrgð á gerð strandsvæðisskipulags og er áréttáð að skipulagssvæðið nær frá netlögum að viðmiðunarlínu sem skilgreind er í lögum um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands. Stofnanir ríkisins veita leyfi fyrir framkvæmdum á haf- og strandsvæðum.

Vegagerðin er í lögum um skipulag haf- og strandsvæða skilgreind sem ráðgefandi aðili ásamt fleiri stofnunum og vatnasvæðanefnd. Ráðgefandi aðilar eru svæðisráðinu og Skipulagsstofnun til ráðgjafar í ferlinu um málefni á sínu fagsviði sem varðar skipulagssvæðið og gerð strandsvæðisskipulags á Vestfjörðum. Sem slík verður leitað eftir umsögn Vegagerðarinnar um tillögu að strandsvæðisskipulagi þegar hún er auglýst til kynningar. Jafnframt fær stofnunin upplýsingar um það þegar nýtt efni er gefið út og um kynningar- og samráðsfundi við gerð strandsvæðisskipulagsins.